

ХУШ КЕЛИБСИЗ, АЗИЗ ДУСТЛАР!

Хош келдингиз, қадирли дослар!

БУТЎН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗИ

ТОШКЕНТ ХАҲИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 43 (4034).

Шанба, 1 март 1969 йил.

Баҳоси 2 тийин.

3 МАРТДА ТОШКЕНТДА
ҚОРАҚАЛПОҚ АДАБИЕТИ
ВА САНЪАТИ ХАФТАЛИГИ
БОШЛАНАДИ.

ҚАРДОШ ХАЛҚ АДИБ-
ЛАРИ ВА САНЪАТКОР-
ЛАРИГА АЛАНГАЛИ
САЛОМ!

ПАХТАКОРЛАРГА КАТТА МОДДИЙ ҒАМХЎРЛИК

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети
ва республика Министрлар Советида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1969 йил 13 февралдаги «Қолхозлар, совхозлар ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ҳамда ташкилотлари томонидан давлатга сотиладиган маҳсулотларнинг ҳарид нархини ошириш тўғрисида» қарорини муҳокама қилдилар. Шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети хўжаликларнинг пахта етиштириш ва давлатга сотишда манфаатдорлигини ошириш мақсадида 1969 йил ҳосилидан бошлаб қолхозлар, совхозлар ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ҳамда ташкилотлари томонидан давлатга сотиладиган пахтанинг ҳарид нархини ўрта ҳисобда 15 процент ошириш ҳақида қарор қабул қилинган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

аг сортлари бўйича етиштиришни кўпайтиришнинг кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қолхозлар, совхозлар ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ҳамда ташкилотлари томонидан давлатга сотиладиган пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарорини раҳбарлик ва ижро этиш учун қабул қилдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қолхозлар, совхозлар ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ҳамда ташкилотлари томонидан давлатга сотиладиган пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарорини раҳбарлик ва ижро этиш учун қабул қилдилар. Ҳамда Ҳафталарнинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети пахтанинг ҳарид нархини ошириш тўғрисидаги қарор партия ва Совет ҳукуматининг маълумотида пахтачилликни янада юксалтириш тўғрисида, қолхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, қолхозчилар ва совхозчиларнинг ҳодимлари моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини янги ифодаси деб ҳисоблайдилар. Сунгра қарорда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахта етиштириш кўпайтириш юзасидан жуда катта тадбирларни муттасил амалга оширишга қарор қилди.

ва маҳсулот олиш ҳисобини ахшиллашлари, ишнинг масъум ва циклига қараб, берилган хўжалик ҳисоби топириқлари бажарилишини муттасил назорат қилиб боришлари. Бу топириқларнинг ишлаб чиқариш бўлиmlариде бажарилиш ақуларини мунтазам муҳокама қилиб туришлари лозим.

Область ва район партия комитетларига, қолхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига қолхозчилар ва совхозларнинг ишчиларига ўртасида сийсий-оммавий ишларни кўчатириш, қўжаликлар, бригадалар ва звенолар ўртасида маъмулий, резервлардан, ер, суз, ўғит, техника, одам ресурсларидан ахширок фойдаланиш юзасидан социалистик мусобакаи кўчатириш топириқли. Ҳозир бутун куч ва имкониятларини ерни экишга вақтида тайёрлаш, экинни намунали ва агротехника муддатлариде ўтказиш, чигитни қийос ундириб олиш, социалистик мажбуриятларнинг шараф билан тўла ва охириде бажарилишини таъминлайдиган ҳададеда мўл ҳосил етиштириш учун курашга сафарбар этмок даркор.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Госплани, Қишлоқ хўжалик министрилиги ва уларнинг жойлардаги органлари зиммасига область ва район партия, совет органлари билан биргеликте янги беш йиллик ялани таъинида қолхоз ва совхозларнинг пахтачиллини янада юксалтиришга ўз маблағларидан фойдаланиш учун қўшма имкониятларини ҳисобга олиш мажбуриятини юксалтириш.

Ўзбекистон ССР Госпланига Қишлоқ хўжалик министрилиги, Пахта тозалаш саноати министрилиги ва область ташкилотлари иштирокда икки ой икнде янги прейскурантлар бўйича пахтани харид қилиш нархи юзасидан тақлифлар тайёрлаш ва киритиш топириқли.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети қолхозчилар ва совхозларнинг ишчилари, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлигига жавобан бу йил пахта етиштиришни анче имкдорде кўпайтиришни таъминлайдилар. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб оладилар, деб қатъий ишонч билдирдилар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОЯ КОМИТЕТИДА

Меҳнаткашлар депутатлари област Совети ижроия комитети ўзининг янгида бўлиб ўтган йилида област шаҳар ва районларда сайловларга тайёргарлик тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Йилида сайлов олди ташкилий-техникавий тадбирлар кўрсатилган муддатда ўтказилган бўлса ҳам, лекин бир қатор камчиликларга йўл қўйилганлиги қайд қилиб ўтилди. Масалая, областдаги барча районлар сайловга доир адабиётлар билан ўз вақтида етарли таъминланмаган. Сайлов участкаларига ўрнатилган телефон ва радио алоқалари яхши ишлайди. Хаттоки сайлов ҳужжатларини расмийлаштиришга нисбатан масъулиятларча муносабатда бўлишга йўл қўйилмоқда.

Ижроия комитет област матбуот маъмулиятининг раиси А. Р. Раҳимов, област савдо бошқармаси раиси бошчилиги А. У. Юсупова вазарурлиги таълиф қилинди.

область ишлаб чиқариш техника-бошқармасининг бошчилиги Х. Ғуломов ўртоқларнинг ахборотини тинглаб, олардан областнинг бошқа раҳбарларидан, шунингдек меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район Совети ижроия комитетларидан сайловда ташкилий-техника тадбирларини кўрсатилган муддатда тезлик билан ўтказиш лозимлигини талаб қилди.

Ҳозир сайловга тайёргарлик кўришнинг энг муҳим масъулиятлари бошланди. Шу кунларда депутатликка номзодлар билан сайловчиларнинг учрашувлари бошланди. Шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетларига сайловчиларнинг талаб ва истакларига сезиларли билан муносабатда бўлиш, уларнинг нақзаларини ўз вақтида ҳаёти жорий қилиб боришнинг бошчилиги А. У. Юсупова вазарурлиги таълиф қилинди.

ЛАНГУНГА ҚАДАР ЕТАРЛИ МИҚДОРДА ҚУЧАТ ТАЙЕРЛАБ ҚУЯЙЛИК.

БАРЧА ҚОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРДА ТЕХНИКА РЕМОНТИ ТЕЗРОҚ ТУГАЛЛАНСИН. ҚУКЛАМ ЭКИШ КАМПАНИЯСИНИ ПУХТА ТАЙЕРЛИК БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК.

ДОН ЭКИШГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРИШ — МУҲИМ ВАЗИФАЛАРДАНДИР. ҚИШ СОВУҒИДА ЗАРАРЛАНГАН КУЗГИ БУҒДОЙ УРНИГА ВА БОШҚА МАЙДОНЛАРГА БАҲОРИ ФАЛЛА ЭКАЙЛИК. ФАЛЛАННИ КУПАЙТИРИШГА МУНОСИБ ҲИССА ҚУШИШ — ЖОНАЖОН ИШИМИЗДИР.

Суратда: Нукус шаҳрида В. И. Ленинга ўрнатилган ёдгорлик.

МАДАНИЯТИМИЗ БАЙРАМИ

Баҳор нафаси эсатган қуёшли дидаридаги навқирон ва табарруқ пойтахти Тошкент йилги тантаналар арасида турди. Эртдан кейин, 3 мартда Тошкентда қардош Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг адабиёт ва санъати ҳафталиги бошланади. Ўзбек эли ўз турғишан жигарбандларининг маданият байрамини зўр қизқич ва катта қувонч билан кўришга мунтазам.

Аму соҳилларининг тароналари, Орол балиқчилари, Устюрт «эангори олов» баҳодирлари, Чимбой ва Хўжайли пахтакорлари, Қизилқум чорвадорлари яратган қўшиқлар, шўх ўйинлар, кўнўқ оҳанглар Тошкент саҳналариде мунг бор жойда билан янгилабанади, томошабинлар қалбини мафтун этади.

Қорақалпоғистон халқи билан ўзбек халқи Аму соҳилларида қадим замонлардан буюн бирга яшаб келадиган халқлардир. Шунинг учун уларнинг урф-одатлари, тўй-маросимлари, кўй ва ўйинлари бир-бирларига ўхшаб кетади. Ўтмишда уларнинг дарду аламлари бир хил бўлган, бир соҳилда, бир хил азоб-қуқубатда яшад, қуёш нурига, баҳор нафасига интилганлар. Бу қуёшни, бу баҳорини мамлакатимиз халқлари, бутун прогрессив инсоният келгуси йил туғилган кунининг юз йиллигини нишонлашга ҳозирлик қўраётган улуг Ленин ва у асосчиси бўлган Коммунистик партия олиб келди. Бу абадий ҳаётбахш нур — Октябрь қуёшидир.

Октябрь қуёши Аму соҳилларида ҳам ўзининг ҳаётбахш, саҳий нурларини соча бошлади. Қорақалпоқ халқи ҳам Ўрта Осиёнинг бошқа халқлариде қуёш нурларини қабул қилиб, коммунизмнинг мунаввар йўлига чиқиб олди.

Тошкентда бўладиган қорақалпоқ адабиёти ва санъати ҳафталиги ана шу бахтиёр халқнинг Совет ҳокимияти йилларида фан ва маданият соҳасида қўлга киритган ютуқларининг улкан қўриғига айланади. Забардаст, эркин ва бахтиёр халқнинг ижодий имкониятлари нақадар чексиз эканлигини, халқ орасидан ажойиб талантлар етишиб чиқаётганлигини яна бир бор намойиш қилиб қўрсатади.

Қардош республикаларнинг бир-бирлариде адабиёт ва санъат ҳафталикларини ўтказиш шонли анъанатга айланиб қолмоқда. Кейинги йилларда республикамизда бир қанча қардош республикалар, социалистик ва ҳорижий Шарқ мамлакатларининг маданият арбоблари меҳмон бўлдилар. Улар бир неча кун меҳмонимиз бўлиб, халқимизнинг ҳаёти билан яқиндан танишиш имкониятига эга бўлдилар ва ўзларининг ижодий ишларидан бизни баҳраманд қилдилар.

Қардош республикалар адабиёти ва санъати ҳафталикларини ўтказиш халқларимизнинг маданият ҳаётида катта воқеа ҳисобланади, адабиёт ва санъатнинг янада равиқ топиши.

шга катта имкониятлар яратиб беради. Ижодий ташкилотлар ва ижодкорлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари ўрнатади. Бунинг натижа-сида умумсовет адабиётининг ва санъатининг хазинасига янги дурдоналар келиб қўшилади.

Ўзбек ва қорақалпоқ халқларининг ижодкорлари доимий ижодий алоқа боғлаб, биргаликда янги асарлар яратиб келмоқдалар. Қорақалпоғистон ёзувчилари, rassomлари, музика арбоблари билан ўзбек ижодкорларининг ҳамкорлиги, доимий ижодий кўмакдошлиги яхши самалардан бермоқда. Қорақалпоқ ижодкорлари Тошкент, шунингдек, республика министрилиги бошқа областлариде ўзбек соҳиб қаламлари билан учрашиб турадилар. Ўзбек ёзувчилари ва бошқа ижодкорларимиз ҳам Қорақалпоғистонда бўлиб, у ердаги ўз ҳаммасб дўстлари билан учрашиб, улар яратган асарлар, уларнинг ижодий ишларидан хабар олиб, фикрлашиб турадилар.

Ўзбек китобхонлари қорақалпоқ адабиётининг классиклари Бердоқ, Ажиниёз ва ҳозирги замон сўз устаслари Аббос Давидов, Соҳиб Нуримбетов, Ж. Оймирзаев, Н. Юсупов, Т. Жунаровлар, Қайимбергенов ва бошқаларнинг асарларини ўз тилларида сениб ўқиб келимоқдалар. Қорақалпоқ санъаткорлари, СССР халқ артисти Ойимхон Шомуротова ва бошқа моҳир санъаткорларининг маҳорати Ўзбек санъат ишқибозларини мафтун этиб келмоқда. Қорақалпоқ музикасининг жонли синаваландар дилни сеҳрлаб, уларга чексиз ором бағишлайди. Қорақалпоқ rassomларининг ижодий ютуқлари халқимиз санъатининг катта муваффақиятидир.

Ҳафталик кўнрада Тошкент театлари ва концерт залларида, шунингдек областияда қорақалпоқ адабиёти ва санъати вакилларининг меҳнаткашлар билан учрашувлари ўтказилади. Меҳмонларимиз ҳафталикка олиб келган ўз совғаларини, янги ижодий ютуқларини талабчан томошабинларга тақдим этадилар, уларнинг фойда ва истакларини кутади.

Ҳафталик муносабати билан Тошкент шаһридаги қорақалпоқ ёзувчиларининг энг яхши асарларини Ўзбек китобхоналари тақдим этадилар. Ҳафталикка келган қардош халқ қалам соҳиблари ўз китобхоналари билан учрашадилар ва ижодий режалари ҳақида сузлаб берадилар. Шунингдек, rassomлар, композиторлар ва саҳна устаслари ҳам ўз муҳаббатлари билан фикрлашадилар.

Биз ҳафталик қатнашчиларини чин юракдан муборабод этиб, уларга марҳабо, азиз дўстларимиз, деймиз. Уларни шоду-хушрамлиқ билан кутиб олар эканмиз, ўйимизнинг тўри, қалбимизнинг қўри сингаларини, деймиз. Уларни ҳафталик муносабати билан қизғин табриклаб, мамлакатимиз халқларининг маданиятлари ҳамма-ша гуллаб-яшнайсин, дей-миз.

Суратда: Сергели тикувчилик фабрикасининг Н. Леоньева бошқаб бригадаси пешкадаларида бир гуруҳласи. Улар коммунистик меҳнат коллективия номини олиш учун курашмишляти. Ўз ишининг моҳир устаслари мастер Н. Леоньева (унгдан иккинчи) билан янги ойда янада кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш ҳақида ўзаро фикрлашмоқдалар.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИ

ҚУКЛАМ БОШЛАНДИ. ЛЕКИН ДАЛА-ЛАРНИ ХАЛИ ҚОР БОСИБ ЕТИБДИ. ТА-БИАТ ҚИЙИНЧИЛИКЛАРИНИ САБОТ-МАТО-НАТИМИЗ БИЛАН ЕНГАЙЛИК. ҲАММА НАР-СА ЭКИШГА ТАХТ ҚИЛИНСИН. ДАЛАГА УЎГИТ ЧИҚАРАЙЛИК. УРУҒЛИКНИ ҲОЗИРЛАЙЛИК. АРИК-ЗОВУРЛАРНИ ТОЗАЛАЙЛИК. ҚИШ ВАҚТИДА ҚИЛИНМАЙ ҚОЛГАН ИШЛАР УР-НИНИ ТЎЛДИРИШ УЧУН ЭКИШОЛДИ ИШЛА-РИНИ ЎЗ ВАҚТИДА БАЖАРАЙЛИК.

ЭРТАГИ САБЗАВОТ ҚУЧАТЛАРИНИ ТЕП-ЛИЦАЛАРДА, ИССИҚ БИНОЛАРДА, ХО-НАДОНЛАРДА УСТИРАЙЛИК ВА ЭКИШ БОШ-

МЕҲНАТДА, КУРАШДА БИР ТАНУ ЖОНМИЗ,

РЕСПУБЛИКА МУЗИКА МАКТАБИДА

Автоном республикада бир қанча ҳаваскорлик тўғараклари ва музика мактаблари ишлаб турибди. Қорақалпоқ ёшлари музика сирларини ўрганишга ва маҳоратларини оширишга ҳаракат қилмоқдалар. Сиз кўриб турган суратда мактабда музика тўғаракнинг машғулотини тасвирланган.

ТАСВИРИЙ САЊАТ УСТАЛАРИ

Қорақалпоқ маданият тарихида етакчи ўрнлардан бирини эгалловчи санъат тури миллий безан рақамлидир. Қорақалпоқ тасвирий санъати Октябрь инқилобидан кейин аниқсиз кенг ривожланди, янги босқичга кўтарилди. Рассомлардан М.Ладув (ҳозирги «СССР тасвирий санъати» журнаlining муҳаррири), Г.Игитиев, В.Кайдалов ва И.Савицкийлар қорақалпоқ миллий санъатининг ривожланишида қатта ҳисса қўшдилар. Рассом И.Савицкийнинг ташаббуси ва раҳбарлиги билан Қорақалпоқистонда санъат музейи ташкил этилди. Шу юнларда Савицкий бу музейни директорилик қилмоқда. У айни вақтда табиат паҳлавларини яратиб борадида муваффақиятлик ижод қилапти. У ўз юртининг оддий меҳнаткаш одамларини беихёра севади. Бу юксак муҳаббатнинг ифодаси унинг асарларида, ҳар бир ранг жинсида сезилиб туради.

Ф. Матгазин ҳам талантли рассомдир. У Тошкентдаги И. Беников номли тасвирий санъат билим юртида таҳсил қилган. Рассомчиликнинг ноҳиясини ҳозир Нукусдаги Станис-

лавский номли театрда ишлайпти. У «Ойгулбод», «Қуба қизи», «Қирқиз» каби спектакллarga декорациялар ишлайди. Ўймакорлик санъати ҳам ривожланмоқда. Унинг биринчи муаллифлари ҳалқ усталари. Улар яратган асарлар ҳаётийлик, соддалик, тўлақонлиқ билан диққатга сазовордир. Санъат музейида наномиш этилаётган Х. Маткаримов ва Д. Турсуновларнинг асарлари тўлақонли ва бадиий муаммал асарлардир. Қорақалпоқ рассомларининг умуман, тасвирий санъат борасидаги ютуқлари ҳақида кўплаб гапириб бўлиш мумкин. Лекин, графика ва ҳайкалтарошлик борасида олиб борилаётган ишлардан қаноат ҳосил қилиб бўлмайди. Бу соҳада ҳалқ санъат ихлосмандларини мамнун этадиган бадиий баркамол асарлар яратилганича йўқ. Ҳафталик кунларида ана шулар ҳақида маслаҳатлашиб оламиз.

Гуллаётган қорақалпоқ элининг санъаткорлари бундан бундан ҳам санъат ихлосмандларини алоҳид санъат асарлари билан мамнун этадилар. деган умидимиз.

Т. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Совет ҳукумати раисининг ўринбосари.

Узоқбой ПИРЖОНОВ.

Еш қорақалпоқ ёзувчиси Узоқбой Пиржонов яқинда «Оқ тол тағидидаги оғир» номли янги қиссасини ёзиб тамомлади. Қиссада илк севгининг тапшиқлари ҳикоя қилинади, янги ахлоқ, оғ масалалар илгари сурилади. Қуйида биз шу қиссадан парча эълон қилаётимиз. Қисса Г. Ғуллом номли бадиий адабиёт нашриётида тўлалигича чиқаляпти.

Эрталаб барвақт ўрнидан турди, гўё бир нобб парсамни худди ўша ерда тушириб қолдиргандек, тўғри бутун оқшом бизни ўз кучи-га олган оқ тол тағидида элиб кетди. Мана — биз тўроқ узра қолдирган элар... Бирок... бирок... қизларимиз устидан сой бўйи томонга алаҳиддай бир йўғон илон суралиб ўтибди...

Мен сув бўйига чиқдим. Обғим-нинг тағиди юмалаб кетган катта бир кесак чўли отиб сувга тушиб кетди-да, кироқда ўйоклашиб юрган балчиқларини ҳурқитиб юборди. Мен қироқнинг баланд ерига чиқиб, кетаси Олмагул билан бўлган учрашувини эслаб, кудимсизаб қўйдим... Кўз олдимда япроқлар орасидан тугшан оқ нури унинг икки ўрим узун соғига «шашабо» ўйнаб турганидан бўлиб кетди... Мен уни кучоқлаб олган эдим. У мени «қўрқитмоқчи» бўлиб: «онамга айтиб бераман», — деб шивирлади. «Майли, нима қилсан киши, энди сен онаминг келиши бўласан...» Лаборанмида қовушди. Сўнг жўнаниб қалтирай бошладим. Юзимга унинг «ёқим-ли» бир шашпатини тегди-да, кучо-

ғимдан чиқиб қочиб кетди... «Аҳ-моқман, ўткетган аҳмоқман!» Нима қилиб қўйдим? Эртага унинг юзига қандай қилиб қарайман?... Ўзимдан-ўзим уялиб, ўрнидан туриб кетдим. Атрофини қўнмаган эрталабни туман тарқай бошлади. Оқ толнинг қучоқ етмас йўғон тағиди бўлганга ўхшади. Турган узун бир соғи толасига кўзим тушди. Мен уни эҳтиёткорлик билан сугуриб олиб, диометга тутдим. Ундан қандай бир ҳил аниқ эди... Сўнг жўнанибган кўзларим билан яна алаҳидмаларини излаган бўлдим. Бирок, афсуски, Олмагулдан бошқа нишона қолмаган эди.

Эзинг охирилар. Лекин шунга қарамай, сув устига чирт-чирт этиб ўзиниб тушаётган сарғиш оқ тол япроқларини кўриб қўнмади бўлиб кетди. Эҳтиёт билангиз наларимиз ҳам вақти келиб оқиб кетаётган шу сарғиш япроқлар каби беиз йўқолиб кетар... Япроқлар, яроқлар, сарғиш япроқлар... Пахтазор орадаб унга қайтар оянамиз, у ер-бу ерда элдигиначи очилиб кетаётган пахтазор тағидида бир сирак юлдузлардек, қизил япроқлар орасидан оқариб кў-

риниб қоларди. Япроқларда қироқ иштирдилар. Менинг ҳам кўнглим кўтарилигандек эди...

Орадан бир неча кун ўтгандан кейин оқшом пайти, дастлабин пахта теримдан келаётган Олмагулни узатиб қолдим. У менига қарамасдан ўтиб кетаверди. Мен унга яқиниб-ёлворганига тушдим. Ўйладим. Сўнг унинг қўлидаги қарпориш жаҳл билан тортиб олдим. — Бериб бу ёқда қаноримини! — Бераман, қўрма, ёқ қўймайман. Лекин, шовиша, сента айтидиган гапларим бор... — Менига ҳеч қимнинг гапларини керак эмас! — Сента керак бўлмаса, менга керак.

— Ўша кунни тунда нима қилганимизни билдирсан, уятсиз экансан!

Шу пайт бирдан кимдир қичқириб қолди:

— Хай, бетамизлар, бошқа жой қурдимиз бироянинг девори тағидида учрашмасаларини!...

Олмагул қўлидаги қанорини юлиб олиб, қочиб кетди.

Орадан икки-уч кун ўтгандан кейин, эрталаб, бизнинг Олмагулни оқиб келиб қолди:

— Хой, оқибди! — деди у онамга жериб. — Тезроқ анови есириб-

Ю РА К Д А Н К У Т Л О В

Республикамиз пойтахти гўзал Тошкентимизга Аму бўйларидан азиз дўстларимиз меҳмон бўлиб келишмоқда. Эмартда Тошкентда Қорақалпоқистон АССР адабиёти ва санъати ҳафталиги таштаналари очилди.

Ҳафталикка қардош автоном республикамизнинг машҳур ёзувчилари ҳам қатнашдилар. Улар ўз қардошларига янги ижодий совғалар билан келмоқдалар.

Ўзбек китобхоналари қорақалпоқ адабиёт классикларининг шеърларини ўзбек тилида ўқиб

келмоқдалар. Шунингдек, ҳозирги замон қорақалпоқ адабиётининг улкан ижодкорлари ҳам Ўзбек китобхоналарига яхши таъини.

Қорақалпоқ адабиётининг оқсоқоллари Аббос Дабилов, Солиқ Нурибегов, шунингдек улкан қалам соҳиблари Жуляк-роза Оймурзаев, Тилебберган Жумамуродов, Ибройим Юсупов, Хўжабек Сейтов, Олим Сейтазаров ва бошқаларнинг асарларини ўзбек дилининг ҳар бир хонадонига учратиб бўлиш мумкин.

Қардош автоном республика

ёзувчиларининг асарларини таржима этиш ва уларни кенг китобхоналар оmmasига тақдим этиш ишлари анча яхши йўлга қўйилди. Бир қанча йилри адабий полотнолар ўзбек китобхоналарининг ҳам сеvimли асарларини бўлиб қолди.

Ҳафталик кунларида ўзбек ёзувчилари қорақалпоқистонлик ҳамкасб дўстлари билан ижодий ишлари ва алоқаларини янада ривожлантириш ҳақида маслаҳатлашиб оладилар.

Ҳақия НАЗИР, ёзувчи.

К. ХУДАЙБЕРГЕНОВ,
Қорақалпоқистон АССР маданият министри.

ОҚ ТОЛ ТАҒИДАГИ

гизини тушириб олиб, ўғлингизнинг бошини иккинчи қилиб қўйинг... Менига ҳеч қимнинг шумшук бўласи керак эмас...

— Нима гап? Тинчлигини ўзи?...

Онам гап нимада оналигига тушунмай ҳайрон эди. Мен уларга қарамасдан ерга қириб кетай дедим.

— Нима гапларингиз оппоқ соқолли чоллардан суранг? «Уғлинг эр етса, ўғли яхши билан, қизинг бўй етса, қиз яхши билан қўшин бўй» деган ота-боболаримиз...

Бу нима деган гап! — деди у онамининг «қон енг» деганига ҳам қарамай ва қичиб кетди.

— Бу нимаси, болам? Наҳотки сени пучча илдан бери тарбиялаб, энди одам қаторига қўшганимиз, айтган гапларим шу бўлса?...

«Емон ит қаншир бўламан деб, қўрага қопди» деган оқан қандимлар, шунга ўхшаб, наҳотки сен шунча саяб бўлиб чиққан бўласан?...

Наҳотки кўздек қўшинимизнинг қизига шундай ҳунарлар қўрсатсанг!...

Онам шундай деб мени жерик ташлади. Мен онамининг юзига қарай олмай уйдан чиқиб кетдим.

Отимин ағарлаб фермага қараб йўл олдим ва шу кетганимча бир ойғача уйга қайтиб келмадим.

Фермадан овулга қайтган кун-

ларим айни кўсак териб пайти эди. Олмагул ҳақдаги уйлариам ҳамон менига тинчлик бермасди...

Шунинг учун ҳам мен ўзимнинг қандай қилиб уларнинг уйига келиб қолганимни билмайман...

Бир вақт зим-зим тун қўйида чирок кўтариб Олмагул чиқиб қолди...

Мен ўзимни қоронғиликка олдим. У тегирмонхонага борибди. Мен кувонганимдан ҳатто жунжуниб турганлигимни ҳам унутиб юбордим.

— Тегирмонни ит ялаган бўлмасин тағин! Шунинг учун иссиқ қулдан сеп...

Бу Олмагулнинг ойисининг товуши эди. Қўрқанимдан ўзимни кўзатиб қўйдим. Чирок бугунда Олмагулнинг бугунги ранг юзлари жуذا маънос қириларди...

Онаси Олмагулга яна бир нима-лар деб тайинлади-да, нақ менинг ёлғизимга келиб, сизгирга бир бўлмаси ҳужожи поя ташлади...

Сўнг янвириб, аячагача шу ерда туриб қолди... Мени ваҳима бо-са бошлади... Олмагулнинг ёнига бориб бўлмасди, албатта. Қани у энди тунг отгунча тегирмон торт-са, мен унга ўзимни қинаяб юртан сирларимни айтсам.

Бир вақт онаси уйига кириб кетди.

«Менинг Олмагулим!» деб шивирлардим мен ўзимга ўзим. Шу пайт бирдан ташқаридан от тўғларининг дуқурлагани эшитилди. Кейин бироянинг:

— Кўсак чувиласиларми? — деган товуши, унга явабдан Олмагулнинг ойисининг тушуниб бўлмайдиган қилиб бир нималар дегани эшитилди.

— Тезроқ қаранат қилинглар. План бажарилмиша бир-икки кун қолди.

Шундан кейин от тўғларининг дуқурлаши узоқлаб кетди.

Мен Олмагулга тикилиб-тикилиб қарай бошладим. У бундан бир неча йиллар илгарики кичкинагина орқ қизчага сира ҳам ўхшамас эди... Ҳаёлларим мени алаҳидларга олиб қочиб кетди. Мен яна ҳар қачонгидек болалик йилларимнинг ширин хотираларига берилиб кетдим...

Шу алфозда қанча вақт ҳаёл суриб туриб қолганимни билмайман. Лекин бир маромада айла-наётган тегирмон топининг дағфатан тақда тўхтаб қолгани —

хушимни ўзимга туширди. Мен янгигина уйиудан уйғонган кишидек яна... Олмагулни кузатишга давом этдим. Олмагул тегирмонини тортиб бўлиб, ўрнидан турди: «Энди нима қилсан экан?», — деган фикр келди ҳаёлимдан. Шу дам Олмагул чироқини қўлга олиб, тегирмонхонадан ётоқ уйлари томон юра бошлади...

— Олмагул!

Қандай қилиб гапириб юборганлигимни ўзим ҳам билмайман. Олмагул кўрқиб кетиб, шоша-пиша мен томон қаради:

— Кимсиз?

— Менман!

У қўлидаги чироқни қўйирди ва ишайдмай қолди.

— Нега келдингиз? — деди у овози титраб.

— Сен учун...

— Керак эмас, кетинг бу ердан!

— Олмагул! сента айтдиған зарур бир гапим бор эди.

— Йўқ, кетинг, бу ердан, ҳеч қандай гапнингиз керак эмас!

Олмагул шундай деб уйига кириб кетди. Мен ташқарига чиқ-

Тўлеберган МАТМУРОДОВ

ЛИРИК САТРЛАР

Болаликни соф кўнги билан,
Севгининг, сени билан.
Ўйнаганим эсимда ҳали,
Ой зар шўъла сочган маҳали.
Кўкда чаман юлдуз жимирлаб,
Чақиргандек ёнига имлаб,
Юлдузлардан терсайди маржон
Дилимда ҳеч қолурми армон?...

Ваҳор чоғи-ясаиб-дучи,
Қилар эди мени маҳали.

Тўлашнинг этакларида,
Сой оқиди шилдираб, уйнаб.
Афсонавий эртангидек
Бир париваш келар уй ўйлаб.
Оху каби уйнар кузлари,
Нав-нихолдек нозик бўйлари.
Олма каби қирғиз юзлари,
Қириқ экан фикр-уйлари?

Шарқироқ сой, ай шарқироқ сой

Ўйлимин айт нега бўддинг?

У гузалга мен тўйиб қарай,
Авқолимага балки сен қулдинг.

Устидан шойни қўйгайи,
Олов бўлиб ёнади гўё.

У Навоий, Ғейнелар севиб —

Қўйлагин қиз эмасмикин ё?

Чамаларини оралаб унга

Олиб келдинг даста-даста гул.

Ҳайрон бўлиб сойнинг бўйида

Ахтараман у томонга йўл.

Мақонига бўлибман ошқ

Бунча гузал дейман Тўлқинлар,

Эй, қиз тулар саир қилайин,

Кўнгуларин агар уласанг.

Рауф ТОЛИПОВ
таржималари.

Бердақ номли давлат филармо-

нияс катта ижодий коллективга

эга. Филармония репертуари

классик ва замонавий асарлар

билан бойиб бормоқда. Суратда: фи-

лармония коллективини янги репер-

туарини шжро эътияти.

ОҒА-ИННИМИЗ, ҚАДРДОНИМИЗ

КОММУНИСТЛАРИНИНГ ХАЛҚАРО ҚАРДОШЛИГИ

Қорақалпоғистон АССР шахар ва овулларида халқ талантларининг маҳоратларини оширишга катта эътибор берилмоқда. Шаҳар корхоналари ва муассасаларида, колхоз ва совхозларда ҳаваскорлар тўғрараклари мунтазам ишлаб турибди. Тўғраракларда ажойиб ёш санъаткорлар тарбияланмоқда. Суратда: колхоз ҳаваскорлари янги рақс ижро этмоқдалар.

МЕНИНГ ХОНАМ

Менинг хонам кенг-мўл солинган.
Баҳаво ҳам салқиндир ичи.
Унда Илҳом нурини ёнган,
Кундузгидай мўлҳам ҳар кеч.
Не истасам бари муҳайё,
Меҳнатим-ла этганман бунёд.
Йўриқларим бахт билан гўё,
Шунинг учун доим кўнглим шод.

Гоҳи кунлар шу азиз хонам,
Дўстлар билан янада гавжум,
Ширин ўйлар бўлади ҳамдан,
Кувончимдан порладан кўзим.
Яқинларим, туғишларим,
Менинг билан сўхбат қуради.
Гўдакларим ҳар бурчдан жим,
Мўралидай, қараб туради.

Менинг хонам дўстларга мақом,
Бўлишман хонамни ҳам тенг.
Қорақалпоқчадан НОСИР таржимаси.

КОММУНИСТИК ИНТЕРНАЦИОНАЛГА АСОС СОЛГАН КУНИНИНГ ЭДЛИК ИЛЛИГИГА

Ярим аср муқаддам, 1919 йил 2 мартда Москвада III Коммунистик Интернационалнинг биринчи таъсис конгресси очилди.

Бу конгресснинг состави кўпсонли эмади: Европа, Америка ва Осиё мамлакатларидаги 35 ташилотдан вакил бўлган атиги 52 делегат қатнашган. Аммо унинг тарихий аҳамияти қанчалик катта. Коммунистик Интернационалга асос солишнинг эълон қилина бошлаган кунлар бу конгресс ишчилар ва коммунистик ҳаракат тарихида янги саҳифа очди. Жаҳон коммунистик ҳаракати равшан программа ва тактикага эга бўлган, ишчилар синфига буржуазия устидан ғалаба қозонишнинг тўғри ва ишончли йўлини кўрсатувчи ушшангача кучи йўналишга асосан шу даврдан бошланди.

В. И. Ленин конгрессдан сўнг кўп ўтмай ёзган ўзининг «III Интернационал ва унинг тарихидаги роли» мақоласида III Интернационалнинг характерли хусусияти марксизм-ленинизмнинг баъзари ва ҳаётий таъдбиқ этиш, социализм ва ишчилар синфининг асрий идеалларини амалга оширишдан иборат деб кўрсатган эди.

Маълумки, бу вазифани II Интернационал ундай олмаган эди. Аммо бу Интернационал бир қатор мамлакатларда пролетар ҳаракати ва илмий социализмнинг кенг, оммавий тарзда тарқалишига замин ҳозирлаган. II Интернационалнинг фаолияти капитализмнинг ривожланишидаги шундай тарихий даврга тўғри келадиган, бу вақтда Гўрбий Европа мамлакатларида буржуа революциялари вақти ўтиб, пролетар революциялари учун шарт-шароит ҳали ишбо етилмаган эди. Бу капитализмнинг бирмунча тинч тарқалиши даври, буржуа парламентаризмнинг ривожланиши, касса союзулари ва ишчилар партияларининг ледаиш олиб бораётган пайтига тўғри келди. Сайлов кампаниялари ва парламентаризмда иштирок этиш II Интернационал партияларининг энг характерли хусусиятларини ташкил этарди.

Биринчи жаҳон империалистик уруши барча ишчи партиялари учун жиддий синов бўлди. Унда фақатгина болшевиклар партияси, Россиянинг пролетар революциячилари партияси билан ўқилар. Улар Ленин бошчилигида II Интернационал партиялари орасида тарқатган буржуа национализм ва шовинизмга қарши мислсиз натижа куч билан кураш олиб бордилар. Бу Интернационал билан ғоявий ва ташкилий алоқани батамом узатиш ва янги, чинакам революцион, коммунистик Интернационал тузиш учун курашдилар. Ленин ва унинг шогирдларининг социализмнинг қарши мурасида курашиш оқибатида социал-демократик партияларда сўл, интернационалистик ағъурилар айрилди чиқди. Улар болшевиклар билан бирга бўлажак Коммунистик Интернационалнинг асосини ташкил этдилар.

Коммунистик Интернационалнинг биринчи конгресси Улус Октябрь кўши остида тутилган Советлар Республикаси чет эл интервентлари ва оқ гвардиячи тўдаларининг бирлашган кучига қарши қаҳрамонона кураш олиб бориб, ўз намунаси билан барча мамлакатлардаги меҳнатқиллар ва эксплуатация қилинаётган оммаи руҳлантириб турган бир пайтда бўлди. Социалистик революция у вақтда бир қатор мамлакатларда 1919 йил мартда Венгрияда Совет Республикаси эълон қилинган эди, апрель ойда Баварияда, июнда Словакияда эълон қилинган эди. Ишчилар оммаси, Лениннинг таъбирича, капитал зулмидан озод бўлишда пролетариатнинг кураш нурони сифатида Советлар аҳамиятини инстинкт билан пайқаб қолган эдилар.

Буржуа демократияси ўрнига янги, пролетар демократияси нелаётган эди. Шунинг учун биринчи конгресснинг кун тартибига Лениннинг буржуа демократияси ва пролетариат диктатураси ҳақидаги ва доклад асосий масала бўлиб турганлиги тасодифий эмади.

В. И. Ленин Коминтернинг жаҳондаги энг революцион ҳаракатга раҳбарлик қилувчи партияларнинг халқаро союзи деб атаган эди.

Коммунистик ҳаракат тарихининг ҳозирги замон буржуазия сохшатирувчилари Ленин халқаро коммунистик революциянинг бошланб келаётган даври ҳақида гапирганда хато-қилган эди, деб исботламоқчи бўладилар. Аслида

САҲНА ЮЛДУЗИ

Ҳар бир санъаткор саҳнага ниҳоятда мураккаб, лекин ибралли йўлни босиб келади. Саҳнада унинг озулари ушалади, санъатининг мураккаб сирларини ўрганади. Тилевхон Ахметова саҳнада ботидати биринчи надамани ҳаваскорлар тўғраракдан бошлади, қўшқилар ижро этган, рақсга тушган.

Ниҳоят, 1937 йилга келиб ўн олти яшар Тилевхон театр оstonасига қадам қўйди. Оруси ушалади, саҳнага чиқди. Шу йили Амударё районида ташкил этилган театр коллектини «Аршин мол-олон» пьесасини томошабинлар диққатига ҳавола этди. Бу асарда хизматкор қиз Зебо ролин ижро этган Тилевхон кўпчилигининг диққатини ўзига тортиди. Унинг ҳаракатларида соддалик, саҳнада ўзини эркин ҳис қилиш хусусиятлари бор эди. Бу фаизлат унинг навабдаги ролларини маҳорат билан ижро этишга имкон берди. У ўзига тошпирланган образни ниҳоятда етдириш учун пьесани қайта-қайта ўқиб чиқар, муаллиф илгари суратган голин чўқур аниқлаб еттиридан кейингина ўз роли ҳақида ўйларди. Натижада томошабин унинг талқинидаги образдан катта эстетик баҳра олар, уни олқишларди.

Орадан талай йиллар ўтди. Тилевхоннинг саҳнага чиққанига, ўз санъати билан кўпчилигини мамун этиб келадиганига йигирма йил бўлди. Худди шу йили Тошкентда қорақалпоқ адабиёти ва санъатининг ҳафталиги ўтказилди. Бу ушан

анжуманда Т. Ахметова ҳам иштирок этиб, Асан Бегимов ва Тереш Олғазаровнинг «Ошқ» пьесасидаги Гулнамо ролларида ўйнади. Тилевхон яратган бу образ пойтахт томошабинлари томонидан илқ қўлиб олинди. Дўстлар даврасида унинг изланишлари ҳақида талқинга яхши фикрлар баён қилинди. Ҳаммаси, ҳамфизр дўстлари унга янги йўл-йўриқлар кўрсатишди, ўз таъриблари билан ўртоқлашди. Ҳафталик Тилевхон учун жуда катта мақтаб бўлди. Шу йили унинг хизматлари юқори баҳоланиб, «Қорақалпоғистон АССР да хизмат кўрсатган артист» унвони берилди.

Бундан руҳланган артист бу ишончини оқлаш учун ҳаракат қилди. У Станиславский номидаги театр саҳнасида қўйилган спектаклларда ўзига тошпирланган ролин илқиб борица ниҳоятда етдириш, ҳар томошама тўлақонли талқин этишга уринди.

Кўп ўтмай Т. Ахметова бир қатор янги саҳна асарларида катнаша бошлади. У Бердақ мукофотининг лауреати С. Хужаниёзовнинг «Суймаганга суйкалма» пьесасидаги Ойсанам, «Вақт» пьесасидаги Гулшод кампир, Бердақ мукофотининг лауреати, Ж. Оймиразовнинг «Ойгулобод» пьесасидаги Умидил, «Равшан» пьесасидаги Гулнама, «Бердақ» пьесасидаги Эрнарзав олакзани мамун онаси Умур, Т. Сейтжановнинг «Наҳло кўзлери» пьесасидаги Илҳом, А. Шомуродов ва И. Юсуповнинг «Қирқиз» достони асосида ёзган пьесасидаги

сасидаги Оқсулдув образларини яратди. 1962 йил Т. Ахметова учун бир олам кувонч келтирди. Унга Қорақалпоғистон АССР халқ артисти унвони берилди.

Т. Ахметова А. Шомуродов ва И. Юсуповнинг «Қирқиз» пьесасида ҳам мураккаб — Гулнамонинг онаси Оқсулдув образини яратди. Гулнамондай доворак, ақлли, қизинг онаси бўлиб саҳнага чиқиб, ушан одамларини ишонтира билдиш учун талантнинг ўзигагина қўйилган қилмасди. Шунинг учун ҳам у аёлларнинг ички дунёсини янада чўқурроқ ўрганиш ниятида турли хил маъракатларга борди. Кампирларнинг ҳаётини ҳаракатларини синчиқлаб кўради, ҳаёт уларнинг гапирини услубига ҳам эътибор берди. Шундан кейингина саҳнага чиқди. Натижада ёмон бўлмади. Бу кузатишлар. Қ. Айтбергеновнинг «Қорақалпоқ қизин» романи асосида ёзилган инсценировкада Қонтул образини яратишда ҳам кўл келди.

Тошкентда ўтказилгандаги ҳафталикка Т. Ахметова ўз совғаси билан келатди. У Бердақ мукофотининг лауреати С. Хужаниёзовнинг «Ахмоқ подшо» пьесасидаги Оқбил ролин ижро этиб, пойтахт томошабинларини мамун этиш ниятида, Шунингдек, санъаткор доҳиймиз В. И. Ленин тузилган кўннинг юз йиллигини муносиб кўтиб олиш учун бир қатор образлар устида ишлайди. Бу янги образлар ҳам талабчан томошабинларга манзур бўлади, деган умидимиз.

Э. УСМОНОВ.

Кўнглимжой АХМАДОВ

ҚАЙЛАРГА КЕТДИНГ

Эсиндами ёшлар чоғимиз,
Кезамиздими бирга боғи биз?
Шундай гўзал баҳор фаслида
Ховлида, гоҳ чинор тағида,
Тоғқор қаби чопиб юрганим,
Товушнинг қўлоқ тутганим,

Хамон шундай эсимда менинг,
Сўнгра тақдир яширди сени.
Энди излаб қайдан топамай,
Қай манзилга йўқлаб чопаман?
Хамон шундай чайқалади боғ,
Етсирайди у сенсиз бирок,

Қани тагин бир товуш берсанг,
Тагин кўзим қирин юборсам,
Сездирмасам муҳаббатимни,
Йингит қўйма менинг номимни
Айтгин, айтгин қайларга кетдинг,
Сенг қўйлаб тоғлар кузатдим...

Қ. ИБРОХИМОВ
ва Ю. АХМАДЖОНОВ
таржимаси.

О Қ Ш О М

Биронга нарсани баҳона қилиб қилиб қолар, деган умидда, уни аниқлашга кўтиб турдим. Лекин у чинмади... Кўнглимга гапнинг тўли. Шундай бўлса ҳам умидимни ўзмай, том оқсанда айланмиш юрвердим. Дераздан қарангга юрганим дов бермади. Уйдагилар — бир қанор қўсакни ўртага олиб, қўшиб ўтиришарди. Отаси ўзоқ бошида ўтириб, пўрсилдоқ очиб кетган қўла-рига доғланган ёр сурларди. Қо

Олмагул ойнасини чўнтагига солиди. Кўсан уюмининг четига бориб ўтирди. Мен деразга тирмашиб, ичкарида бўлаётган воқеаларни кўзата бошладим...

Бир пайт кимдир бошлаб елнамга тушпирди қолди-ю!.. Ниқилиб тушдим. Сўнг ўримдан тура солиб, қочиб қолдим. Лекин ҳеч ким измдан кўрмади.

Мен уйга келдим-у, бошимга кўрпани тортиб, ётиб олдим. Қани уйқум келса! Узиндан-ўзим ҳам

мен уни кўлқў бошида учратиб қолдим. Сувенраган отим кўнмдан чиқиб бориб, Олмагулнинг пақирдагидан сувга тумшугини ботирди.

— Отингизни тортинг! — деди у мента қарамасдан.

Мен дарров отинг бошини тортидим. Олмагул дарҳол пақирини кўлига олди-да, жўлаб қолди. Мен ҳам отинга миним-да, ўзанингдан ҳам, отинг кетидан етиб бориб, индамай ўтиб кетавердим. Кейин отимни чўтириб уйга бордим ва бўш пақирларини олиб, ҳали-уйига етиб улгурмаган Олмагулнинг енидан от чўтириб ўтиб кетдим.

Шу воқеадан кейин кўп ўтмай отам ўлмегенларнинг овулига бори қайтди. Қайтиб келган: «У-Гулмин уйлантирмоқчиман!» деб овулимизда янги хабар тарқатди.

Бир кун уйимизда чой ичиб ўтиришган тўрт-беш чол гап ўрта-сида қўла томошларининг яхши эканлигини айтишди. Одамлар мактабидан ўтиришди. Уларнинг мактабидан кўнгли кўтарилган отам:

— Ҳа, ёр етгандан кейин бола-ни уйлантириб қўйинг ота билан она учун ҳам қарз, ҳам фарз, — деб қўйди гурур билан.

— Болалар бир-бирини севиш-ганига нима етсин! — деди Абду-мурод деган чол гапга аралашиб. Сўнг у мента қараб: — Қарай, келин болани яхши кўрасамки? — деб қўшиб қўйди.

Мен унинг ҳақларини эшитма-ган кишидек, индамай ўтиравер-дим. — Ўтлинг тоғасига ўхшаган, индамас...

Кутмаганда ҳадимга ўлмеген келди... Ҳар қалай, унинг мен ҳақимдаги фикрлари ёмон бўлмаса керак — бу аниқ. Энди, мен-чи... Мен бўлсам... бутун фикри-анирим Олмагулда... Тава, Олмагул билан менинг ўртамда ўлмегеннинг тўғонроқ бўлиб қолганлигига ҳеч ақлим бовар қилмасди.

Ленин шу орада бўлиб ўтган бир воқеа ҳамма нарсани остин-устин қилиб юборди. Келинг, яхшиши бу воқеани мен сизга бир бошдан ҳи-коя қилиб берай...

Олмагулнинг отаси билан онаси Ойлик даромаднинг ортин келти-риш учун арава қўшиб, колхоз оммоборига кетди. Уйларидан Олмагулнинг ёлғиз ўзи қолди. Кеч-қурув сув олиб келиш учун овул чинамасидаги қудуқ бошига бориб-ди. Сув тортаётиб, пақирининг чиливри оёғига илашиб кетибдими, ёки ўзи музга тийиниб кетибдими, ҳудуде, қудуққа тушиб кетибди. Афсуски, ҳеч ким бундан хабар топпабди. Орадан аяча вақт ўтган, етти-саккиз яшар боласини эргаш-тириб, сув тортаган Эрал ога-нинг хотини келиб қолди. У, ку-

дўққа челагини тушпирмоқчи бўла-ётиб, бирдан... Қудуқ тубида «чў-милаётган сув парисини» кўриб қолди қичқириб юборди... Ўз-да кетмаётган аравақиллар унинг овозини эшитиб қолдишди. Сўнг овул одамлари йиғилишиб, фокус ёкиб қарашса, қудуқ ичиндаги тиз-за бўли келадиган сувда Олмагул дийдираб турган эмиш.

Уни қудуқдан чиқариб олиб, гап сўрашган. Лекин у ҳеч қайси-сига жавоб бермаган. Аммо шу кунни эрталабгача алаҳсираб чиқ-қан эди.

Эртасига «тез ёрдам» машина-си келиб, Олмагулни касалхонага олиб кетди.

Мен ҳам унинг кетидан касал-хонага етиб бордим.

— Нарқоз бериб, эўрга ухлат-динг, — деди мента қорачадан кел-ган ўрта яшар бир киши ва касал-нинг аҳволи, оғирлигини айтиб ме-ни ичкарига киритмади.

Менинг ҳа деганда кетавермай туриб қолганимни кўрган врач шундай деб тушунтирди.

— Қизинг юраги ўрнидан қўз-галган... Шунинг учун, ҳозирча жуда оҳиётли билан қараб тури-шимиз керак... Ўн кунлардан ке-йин келинг. Шунга қадар ота-она-шудан! — деди папироз тутатиб.

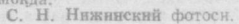
«Қўпол одам оқисил!» — дедим ичимда ва сўламага тоғ ағдарилиб тушган наби эўрга овулга қайт-дим.

Қорақалпоқчадан Пирмат ШЕРМУХАМЕДОВ тарж-маси.

Қорақалпоғистон ерларида битмас-тутанмас газ ва нефть булоқ-ларининг қўзлари очилмоқда. Бу жойларда шаҳарлар, аҳоли пунктлари вужудга келмоқда. Ана шу жойларда халқ талаблари аҳолига ўз маҳоратларини намоиш қилиб келмоқдалар. Суратда: Уст-юрт экспедициясининг, вокаль группаси «Уст-юрт ҳақида» қў-шиқини ижро этмоқда.

Е. Зуев фотоси.

Р. 01180. ИНДЕКС — 6469. Б—2198.